

Vägledning till samtalsledaren

Guide i sju steg till facilitering

Vi blir fler!
INTEGRATION
KOMPETENS
ORGANISATION

EUROPEISKA UNIONEN
Europas samfund

Kommunförbundet
Kalmar län

Guide i sju steg till facilitering

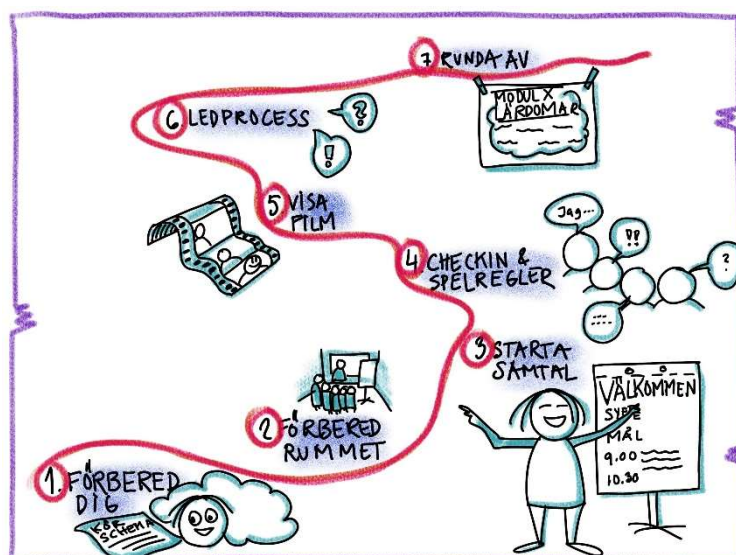
Denna guide är tänkt som en förklaring och ett enkelt verktyg till att leda ett bra samtal om interkulturella frågor i Kompetensverkstaden. Syftet är att du lättare kan koncentrera dig på att skapa en bra process och en öppen och god stämning i samtalet när du leder gruppen genom de olika momenten i varje modul.

Kartan nedan ger en snabb överblick över processen. Det kan vara hjälpsamt för dig att skriva ut. Den finns i A4-format på sista sidan.

De sju stegen

1. Förbered dig inför din roll som samtalsledare
2. Förbered rummet
3. Sätt en ram med en tydlig agenda
4. Starta samtalet med check-in och spelregler
5. Visa filmen och följ instruktionerna till aktiviteterna
6. Led samtalsprocessen tydligt och med omsorg
7. Runda av och checka ut

Kartan finns i A4-format att skriva ut på sista sidan i guiden.

Steg 1: Förbered dig inför din roll som samtalsledare

- Jobba igenom den valda modulen och läs alla instruktioner så att du har förstått de olika momenten.
- Fundera på deltagarnas förutsättningar så att du kan anpassa modulen:
 - *Är interkulturella möten ett helt nytt ämne för dem? Eller är de mycket erfarna?*
 - *Hur mycket kan och vill du fördjupa dig i frågorna med gruppen?*
 - *Är det redan en bra och öppen stämning i gruppen eller är det spänningar och kanske konflikter? Finns det risk för konflikter behöver du ägna mer tid till att skapa ett bra samtalsklimat.*
 - *Är det något du inte känner dig trygg med och vill hoppa över och istället fördjupa dig i något annat?*
- Se materialet som inspiration och ta fasta på det som känns rätt för dig och din grupp. Du kan jobba med materialet på det sätt som känns bäst för dig.
- Skriv ut allt material du behöver, t.ex. arbetsblad till deltagarna.
- Gör eventuellt ett körschema med tidsram och en SMARR för modulen (se teoritexten: *Facilitera mera* där körschema och SMARR är förklarat). Beräkna 7 - 10 min i början och i slutet till check-in och check-ut (läs mer nedan).
- Kom ihåg att även förbereda dig mentalt som vi berättar om i filmen. Se eventuellt filmen igen just innan du kör igång med Kompetensverkstaden

Steg 2: Förbered rummet

Rummet vi befinner oss i påverkar vår kommunikation, stämning och trivsel. Det betalar sig bra att tänka efter hur val av lokal och möblering kan underlätta en dialog och understödja att ni nu ska prata om något på ett annat sätt än ni brukar göra. Lärande handlar på ett sätt om att bli utmanad lite i sitt vanliga tänk och då kan en annan lokal eller en ny möblering underlätta lärandet och dialogen. Du kan t.ex. placera deltagarna vid småbord i stället för "skolsittning" eller plocka bort bord och sätta stolar i en ring, där du själv sitter med i stället för att stå "vid tavlan". Det skapar en mer likvärdig och öppen stämning i gruppen. Fråga dig själv:

- *Hur blir det lämpligt för deltagarna att titta på film och jobba i grupp efteråt?*

- *Hur vill du dela upp deltagarna? Tre-fyra personer i varje grupp brukar vara lämpligt liksom att dela deltagarna slumpmässigt så att man får möjlighet att prata med nya personer*
- *Kolla all teknik: Projektor, ljud, bild och internetuppkoppling så att inte onödig tid försvinner.*
- *Kolla att det finns en tavla eller blädderblock med fungerande pennor, samt pennor, papper och eventuellt notislappar till deltagarna.*
- *Är det någon som har andra förutsättningar, till exempel med hörsel eller syn, och hur kan du ta hänsyn till detta?*
- *Tänk även på om det behövs förfriskningar, något att dricka eller fika.*

Steg 3: Sätta ram med en tydlig agenda

Börja med att varmt välkomna deltagarna och visa din SMARR eller agendan på projektor eller tavla/blädderblock. Var tydlig med tidsåtgång och berätta lite om din roll, varför ni är samlade samt om de olika momenten.

Steg 4: Starta samtalet med check-in och spelregler

Gör en **check-in** och sätt **spelregler/principer** för att skapa trygghet och delaktighet.

Check-in

En check-in stöttar deltagarna att landa in i det ni ska jobba med och att få en samlad bild.

- Be deltagarna svara i par på den första frågan. En minut per person = två minuter totalt. Därefter byter de par och svarar på nästa fråga (även två min). Det är alltså en minut per person och fråga. Beräkna totalt 5 min till frågor och svar i parsamtalet.
- Led genom att hänvisa till frågorna som du skrivit på ett blädderblock eller säg dem högt, en fråga åt gången.
- Efter deltagarna har pratat med varandra, be dem (efter varje fråga/svar) att dela med sig i storgrupp, ultrakort med ett ord, formulerad som en känsla, ett behov eller en önskan.

Fråga 1: Vad kommer du med till detta möte? / Vilken känsla kommer du med till detta möte?

Fråga 2: Vad vill du gärna ha med dig hem?

Sammanfatta genom att uppskatta/bekräfta att det finns många olika och gemensamma önskemål och känslor i rummet och att du nu vill nämna tre spelregler eller principer för samtalet som ska underlätta att det blir ett bra möte, där alla kommer till tals och känner sig delaktiga och hörda.

Spelregler

Spelregler kan bestämmas i dialog med deltagarna, det kräver lite mer tid än ni kanske har. Du kan även ha med färdigt formulerade regler som till exempel:

1. Lyssna med nyfikenhet
2. Fråga med en undersökande attityd
3. Var öppen – för det du inte känner
4. Här och nu! (stäng av mobil och mejl)
5. Vi är olika – och det är en fördel.

Skriv upp spelreglerna så de blir synliga för hela gruppen; visa upp med projektor eller på tavla/blädderblock.

Läs upp dem reglerna och låt deltagarna förhålla sig till dem. Stäm av spelreglerna med gruppen. Fråga gärna om någon vill lägga till ännu en regel.

Håll dialogen kort så att ni kan gå vidare till själva modulen.

Tips – Hoppa **inte** över check-in och spelreglerna.

De tar lite tid, men tiden är välanvänd. Check-in och spelregler bör dock max ta 1/10 av den avsatta totala tiden för modulen.

OBS!

Det kan kännas självklart att vi ska lyssna på varandra och visa ömsesidig respekt, men det blir en stor skillnad om det uttalas högt i gruppen. Då blir det en del av er gemensamma kultur. Men se upp så att inte tiden drar i väg.

Steg 5: Visa filmen och följ instruktionerna till aktiviteterna

- Följ de instruktioner som finns i varje modul. Filmerna tar 7 – 10 min. Tillsammans med de olika aktiviteterna kan en modul ta mellan 60 och 90 minuter, beroende på vilka aktiviteter du valt att jobba med. Beräkna alltid lite extra tid för att komma igång och sätt gärna av lite tid för spontan reflektion efter filmen.
- Att skriva upp deltagarnas reflektioner på tavla/blädderblock är ett stöd för deltagarnas lärande och din facilitering.
- Tänk efter vad som passar till just din grupp när du planerar.
- I alla moduler finns det information om vilka aktiviteter som kan göras individuellt för den som inte har möjlighet att närvara i gruppdialogen.

Steg 6: Led samtalsprocessen tydligt och med omsorg

- Du leder processen tydligt och varsamt, med omsorg och ett lyssnande öra.
- Fokusera på att det ska bli en bra process för gruppen och på samtalens kvalité mer än att ni ska nå fram till något förutbestämt resultat.

- Det gör ingenting om det blir lite spänning i gruppen i form av högljudda diskussioner. Det hör till ämnet och är ett uttryck för att temat skapar engagemang och är viktigt för oss. Det är en del av lärandet.
- I utvecklingen av vår interkulturella kompetens och ett bättre bemötande kan vi inte undgå att också jobba med oss själva och vår egen självbild. Det är i bland utmanande. Och det är helt som det ska vara.

Steg 7: Runda av och checka ut

- Avslutningen är lika viktig som uppstarten. **Checka-ut** genom att sammanfatta efter gruppens dialog och reflektioner, gärna på blädderblock. *Vad tar gruppen med sig från dialogen? Vad var lärdomarna? Vad kan användas i den egna verksamheten?*
- Om det finns tid över kan du återkoppla till de ord som nämndes under check-in. *Hur blev dialogen i dag jämfört med era förväntningar? Hur känns det nu? Vad tar du med dig från dialogen?*
- Runda av med att tacka för deltagarnas bidrag till den – förhoppningsvis – goda dialogprocess.

Tips – Skriv ut kartan över de sju steg som finns på nästa sida i A4-format och använd den som stöd i din roll som samtalsledare.

KARTA - Sju steg till facilitering

